

A L'AUDITOIRE DOM HELDER CAMARA DU MOUVEMENT OUVRIER CHRÉTIEN, UN COLLOQUE TRÈS RÉUSSI SUR L'HABITAT SOCIAL

Par Patrick du Bois

Le vendredi 9 novembre s'est tenu à Bruxelles, dans les locaux du Mouvement Ouvrier Chrétien, un important colloque consacré à l'habitat social. En présence du Cardinal Danneels et sous la présidence de Mgr De Kesel, évêque auxiliaire pour Bruxelles, ce colloque a rassemblé plusieurs spécialistes et a permis de faire un premier bilan des initiatives de l'Eglise catholique en faveur de l'habitat social, un an après Bruxelles-Toussaint 2006.

Pour rappel, lors de la cérémonie d'envoi sur le parvis de la Cathédrale et devant près de 20.000 participants, le **Cardinal Danneels** lança un vibrant appel à tous les acteurs de l'Eglise pour qu'ils se mobilisent en faveur du logement social. En réponse à cet appel, un groupe de travail appelé « Bethléem » rassemble diverses personnes très impliquées, dont des responsables d'Agences Immobilières Sociales (AIS). C'est ce groupe qui a lancé et pilote aujourd'hui les initiatives concrètes suivantes:

1. la réalisation d'un cadastre des biens immobiliers des paroisses, fabriques d'église, écoles et congrégations. Les propriétaires de ces biens ont été encouragés à affecter tout espace disponible au logement social, au travers de partenariats avec des AIS. A ce jour, plus de 25 bâtiments ou parties de bâtiments ont trouvé une affectation sociale en faveur de 250 personnes à revenus modestes ;
2. une sensibilisation des propriétaires privés à l'urgence et à l'importance d'une affectation de tout bien immobilier sous-utilisé en faveur du logement social ;
3. l'étude de véhicules financiers pour rassembler des fonds permettant l'acquisition, la rénovation et la location de biens devenus disponibles ;
4. et enfin la mise sur pied du colloque de ce 9 novembre.

Les premiers orateurs du colloque furent des acteurs de l'Eglise. Le **Chanoine Herman Cosijns**, adjoint de **Mgr De Kesel**, présenta les avantages des partenariats entre propriétaires et agences immobilières

sociales, soulignant qu'il s'agissait d'une forme très concrète de diaconie, de service à la Société. Il insista sur le fait que ces partenariats sont financièrement très sûrs pour les propriétaires, ceux-ci étant assurés d'un loyer régulier et n'ayant aucune charge ni ennuie lié à la location de leur bien, grâce aux AIS. Ces partenariats sont aussi très sociaux car les AIS ne peuvent louer les biens qu'à des locataires à revenus modestes. Enfin, le Chanoine Cosijns souligna qu'en mettant leurs bâtiments au service des plus démunis, les propriétaires chrétiens sont signes de l'amour universel de Dieu. Ils posent un acte évangélique.

Ensuite le **Prince de Mérode**, président de la Fabrique d'église des Minimes et le **Père Dekeyrel**, curé de la paroisse Ste Barbe à Molenbeek firent part de quelques réalisations concrètes de transformation de bâtiments en faveur du logement social.

L'abbé **Bernard Devert** vint de Lyon (France) pour partager la longue expérience d'Habitat & Humanisme qu'il créa il y a plus de 20 ans en faveur du logement social. Aujourd'hui, Habitat & Humanisme gère plus de 3.000 logements sociaux en France, entre autres par le biais de loyers sociaux mixtes et modérés. Cette association est aussi présente en Belgique.

Autre invitée de marque, **Mme Françoise Dupuis**, Secrétaire d'Etat à la Région de Bruxelles-Capitale, en charge du logement et de l'urbanisme. Mme Dupuis dressa un bilan des initiatives publiques en faveur du logement social avec un objectif de créa-

© Charles De Clercq

tion de 5.000 logements en région bruxelloise au cours de cette législature. Mme Dupuis fit aussi une évaluation positive de la contribution des agences immobilières sociales, tout en annonçant de nouvelles dispositions pour en accroître l'efficacité et la contribution à l'objectif de création de 5.000 nouveaux logements.

L'après-midi se termina par un très bel exposé du **Professeur Nicolas Bernard** des Facultés Universitaires St Louis, spécialiste du logement social en milieu urbain. Après avoir fait un tour d'horizon de la problématique, en Belgique et en Europe, et identifié les défis à relever, il interpella de manière très directe tous les responsables publics et privés pour qu'ils prennent des mesures plus volontaires en faveur de l'habitat social à Bruxelles.

M. Patrick du Bois, ancien coordinateur de Bruxelles-Toussaint 2006 et aujourd'hui adjoint du Cardinal Danneels pour la gestion des biens matériels à l'Archevêché, annonça la création de deux véhicules financiers destinés à soutenir des projets en faveur de l'habitat social, entre autres sous forme de rénovation de biens destinés au logement social. Il s'agit d'une part du Fonds Bethléem lancé avec la

© Charles De Clercq

Fondation Roi Baudouin (voir encart), avec une mise initiale de 75.000 EUR de l'Archevêché, et d'autre part de l'étude de la création d'une coopérative destinée à acquérir des biens immobiliers, en collaboration avec le Groupe ARCO, actionnaire de référence de DEXIA.

En conclusion, le Cardinal Danneels se réjouit de la réponse que donnèrent de nombreux chrétiens à l'appel qu'il avait lancé un an auparavant. Il invita toutes les personnes de bonne

volonté, qu'elles soient propriétaires privés ou gestionnaires de biens pour compte de congrégations religieuses, de paroisses, de fabriques d'église ou d'écoles, à prendre de nouvelles initiatives pour que plus aucun immeuble reste inoccupé à Bruxelles mais au contraire soit affecté en priorité à l'habitat social.

L'assistance très nombreuse de ce colloque comprenait, outre de nombreux acteurs de l'Eglise de Bruxelles, plusieurs responsables politiques engagés en faveur du logement social : la Secrétaire d'Etat **B. Grauwels**, les députés **Cl. Nyssens** et **D. Grimberghs**, les échevins **Ch. Noël** et **D. De Keyser**, entre autres.

Dons en faveur du Fonds Bethléem

Créé avec la Fondation Roi Baudouin, le Fonds Bethléem financera des initiatives en faveur de l'habitat social. Les dons seront reçus avec beaucoup de gratitude du Cardinal Danneels et de Mgr De Kesel. Ils peuvent être effectués au compte :

000-0000004-04
Fondation Roi Baudouin
Rue Bréderode 10
1000 Bruxelles
avec la mention : « Fonds Bethléem ».

Les dons sont déductibles fiscalement à partir de 30 EUR par an.

Giften ten voordele van het Betlehem Fonds

Opgericht samen met de Koning Boudewijn Stichting zal het Betlehem Fonds initiatieven ten voordele van sociale huisvesting financieren. Giften zullen met grote dankbaarheid aanvaard worden door Kardinaal Danneels en Mgr De Kesel. Ze mogen gestort worden op de rekening nummer :

000-0000004-04
Koning Boudewijnstichting
Brederodestraat 10
1000 Brussel
met vermelding : "Betlehem Fonds".

Giften zijn vanaf 30 EUR jaarlijks fiscaal aftrekbaar.

COLLOQUIUM OVER KERK EN SOCIALE HUISVESTING

Door Herman Cosijns

Tijdens de afsluitende viering van het Congres Brussel-Allerheiligen 2006 gaf Kardinaal Danneels aan dat er een grote nood is aan sociale huisvesting in de hoofdstad. Door deze oproep is de werkgroep 'Bethlehem' ontstaan, met als doel om de bestemming van kerkelijke goederen aan de sociale huisvesting aan te moedigen, in samenwerking met sociale verhuurkantoren.

Een jaar later hebben wij een colloquium gehouden om deze oproep te concretiseren en het grote publiek te informeren. Een verslag van dit colloquium vindt u in het artikel: "Un colloque très réussi sur l'habitat social." In dit artikel vindt u de korte inhoud van mijn tussenkomst.

Opdat de oproep van Kardinaal Danneels geen vage intentie zou zijn, is er een werkgroep opgericht. Deze werkgroep Bethlehem had als opdracht de oproep van de Kardinaal te vertalen naar de concrete situatie in Brussel.

WAT HEBBEN WIJ GEDAAN?

Deze werkgroep Bethlehem heeft haar opdracht vertaald in vier doelstellingen.

Inventaris

Zoals ik al zei in het begin, zijn de eigendommen van de kerk heel versnipperd. Het was dan ook een hele opdracht om een overzicht van deze eigendommen te maken. Tot nu toe zijn er meer dan 320 panden in een overzicht gegoten met de connotatie of zij in aanmerking komen voor de sociale huisvesting of niet.

Informatie naar de pastorale verantwoordelijken

In de loop van dit jaar hebben wij ook alle verantwoordelijken in de parochies aangeschreven om hen te informeren over de zin om gebouwen die niet meer nuttig zijn voor pastoraal bij voorkeur te verhuren voor sociale huisvesting met een duidelijke voorkeur voor het verhuren aan erkende sociale verhuurkantoren.

Informatie naar een breed publiek

Langs onze eigen informatiekanaalen hebben wij al heel wat mensen kunnen informeren over de zinvolheid van het verhuren aan sociale verhuurkantoren. Dit colloquium past in deze doelstelling.

Financieel instrument

Om gebouwen die niet beantwoorden aan de normen van het Brussels Gewest te kunnen renoveren hebben wij gezocht naar een financieel instrument. Over het Fonds Bethlehem leest u in voorgaand artikel.

EEN CONCRETE VORM VAN DIACONIE

Waarom bekommerd de Kerk zich om de sociale huisvesting?

De Kerk is allereerst een gemeenschap van mensen die leerling willen zijn van Jezus Christus. Als gemeenschap komen wij samen om eucharistie te vieren, om liturgie te vieren, om naar het Woord Gods te luisteren en om elkaar te bemoedigen om dit Woord Gods concreet in ons leven toe te passen. Liefde voor God en liefde voor anderen is onze opdracht. Wij beseffen wel dat wij dit nooit honderd percent realiseren maar toch blijft het onze leefregel.

Deze Kerk, gemeenschap van christenen, is allereerst geroepen om een gemeenschap van liefde te zijn. Broers en zusters van elkaar. Maar de God waarin wij geloven, beperkt zijn liefde niet tot de gelovigen. Gods liefde gaat uit naar allen. Als wij

© Charles De Clercq

als Kerk een teken willen zijn van Gods liefde, moet ook onze liefde uitgaan naar alle mensen. Daarom wil de Kerk zich inzetten voor het geluk van allen en voor het welzijn van de hele stad. Zoals het tweede Vaticaans concilie het zei in zijn constitutie over de kerk in de wereld van deze tijd: "Vreugde en hoop, verdriet en angst van de mensen van vandaag, vooral van de armen en van hen die, hoe ook, te lijden hebben, zijn evenzeer de vreugde en de hoop, het verdriet en de angst van de leerlingen van Christus: er is werkelijk niets bij de mensen te vinden dat geen weerklank vindt in hun hart". Wij zijn als Kerk geroepen om het verdriet, de angst en het lijden van de mensen te verlichten. In onze taal heet dat: diaconie. De inzet voor sociale huisvesting is een concrete vorm van diaconie.

WAAROM KOZEN WIJ OM SAMEN TE WERKEN MET DE SOCIALE VERHUURKANTOREN (SVK)?

Er zijn natuurlijk vele wegen om ten dienste te staan van de stad. En er gebeurt veel voor anderen dat onzichtbaar blijft. De aandacht van de Kerk voor de sociale huisvesting vindt haar bron in het besef dat velen lijden onder de onmogelijkheid om een woning te vinden die betaalbaar is. Waarom kozen we nu om met de sociale verhuurkantoren samen te werken?

FINANCIËEL VEILIGE OPTIE

Wij hebben bij de sociale verhuurkantoren eerlijke en door de wet gecontroleerde partners gevonden om onze zorg voor de sociale huisvesting te realiseren. Voor de Kerk zelf is het een veilige optie. De SVK staan borg voor alle huurlasten. Zij zorgen ervoor dat de huurder aan zijn verplichting voldoet en als hij het niet doet, zorgt de SVK ervoor. Ook al zijn de huurprijzen die de SVK bieden lager, toch zijn de voordelen groot. Bijvoorbeeld sommige parochies hebben de energie niet meer om de gebouwen te onderhouden, zij kunnen het onderhoud toevertrouwen aan de SVK. Ook voor de renovatie is het verhuren aan een SVK voordelig want daardoor kunnen de werken gemakkelijker gesubsidieerd worden.

SOCIALE OPTIE

Door samen te werken met de SVK werken wij mee aan de sociale optie om aan ieder een deeglijke woning te geven. De problematiek van de sociale huisvesting is groot en complex, door samen te werken met de SVK werken wij mee aan een globale oplossing van het probleem. Sommige parochies verkiezen zelf aan een armen die zij kennen te verhuren. De optie is te verantwoord maar wij denken dat door samen te werken met de SVK, wij meewerken aan een structurele oplossing. Daarom zijn wij blij u te kunnen melden dat er tot nu toe 23 woningen ter beschikking gesteld zijn van SVK en dat daardoor meer dan 50 gezinnen een onderdak hebben gevonden.

EVANGELISCHE OPTIE

De optie om samen te werken met de SVK is ook een evangelische optie. Wij beseffen wel dat de Kerk de nood aan sociale woningen niet alleen kan oplossen. Maar door een deel van onze gebouwen te bestemmen voor sociale huisvesting en door de christenen op te roepen om dit ook te doen, willen wij als Kerk een teken zijn van Gods universele liefde.

TOT BESLUIT

Een jaar na de oproep van Kardinaal Danneels is al wat gebeurd. Er kan nog heel veel gebeuren. Samen willen wij verder werken aan een Kerk die zorg draagt voor de sociale huisvesting.

© Charles De Clercq